

קונטרס

דפי עזר

ללימוד שו"ע עם משנה ברורה לפי סדר הלוח "הלכתא דיומא"

מחזור שינתיים

חלק ב'

כולל בתוכו:

דפי חזרה

דפי ציורים וטבלאות

דפי סיכום

ואתחנן תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י
מפעל הלכתא דיומא

סדר שלאחר הקריאה

לאחר הקריאה אומר חצי קדיש שאומרים על הבמה על הס"ת, ואח"כ אשרי ובא לציון ורצון קדיש, וא"א יענך ה' ביום צרה, ומחזיר ס"ת למקומו, ובמקומו המנהג שמחזירין הס"ת להיכל מיד אחר קריאה.

סדר תפלת מוסף בר"ח

עומדים להתפלל תפלת מוסף, ויש איזה שינויי נוסחאות, יש גורסין זכרון לכולם הוי, ויש גורסין זכרון לכולם יהוי, וי"א זכרון לכולנו יהיה, ובסידור רב עמ"ס הגירסא זכרון לכולם יהי, ואין לשנות שום מנהג. צריך לומר ומנחתם ונסכיחם, י"א שצ"ל את מוסף וכו', וי"א שצ"ל ואת מוסף וכו', וכן י"א ולכפרת פשע, ויש שאינם אומרים רק בשנת העיבור, ואפילו בשנת העיבור יש שאינם אומרים אותו אלא עד כלות חודש העיבור דהיינו עד אחר חודש אדר, ובכל אלה נהרא נהרא ופשטיה וכל אחד יעשה כמנהג המקום. ומחזיר ש"צ התפלה, ואומר כתר לפי מנהג בני ספרד, ובני אשכנז אומרים נקדש כמו בשחרית, וכשמגיע למלא כל הארץ כבודו אומר לעומתם משבחים כמו בקדושת שחרית, ואחר שסיים חזרת התפלה אומר קדיש שלם עם תתקבל, ואומר מומוד ברכי נפשי את ה', ובקצת מקומות אין אומרים אותו.

התפלל תפלת י"ח במקום מוסף האם יצא?

אם התפלל תפלת י"ח במקום מוסף לא יצא אפי' הזכיר יעלה ויבא וצריך לחזור ולהתפלל, מיהו אם אמר באחת מן הברכות יהי רצון שנעשה לפניך חובותינו בתמידי יום ובקרבן מוסף יצא.

אימתי חולצין התפילין?

נוהגים לחלוץ תפילין כשרוצים להתפלל מוסף, ויש לחלצן בובא לציון קודם יהי רצון שנשמור חוקיך, ויש נוהגים רק לחלוץ הרצועות מהאצבע קודם יהי רצון, מיהו כ"ז בר"ח, אבל בחוה"מ שהוא יו"ט גמור יש לחלצם קודם הלל.

דיני יעלה ויבוא בבהמ"ז

מוזכרין יעלה ויבוא בבהמ"ז, ואם לא אמר אין מחזירין אותו. ואם נזכר קודם שהתחיל הטוב והמטיב אומר בשם ומלכות ברוך שנתן ראש חודש לעמו ישראל ליזכרו, ואם בירך לאחר שיצא ר"ח צריך להזכיר של ר"ח בבהמ"ז דבתר התחלת הסעודה אוילינן שהיה בר"ח.

התפללו ערבית מבע"י האם אומר אח"כ יעלה ויבא?

אם התפלל ערבית שלאחר ר"ח אפילו התפלל מבע"י שוב אינו מוזכר אח"כ בבהמ"ז של ר"ח, אבל אם הוא לא התפלל אע"פ שהצבור כבר התפללו אינו נמשך אחריהם וצריך להזכיר ר"ח בבהמ"ז, ודוק במקום שכבר התחיל לאכול מקודם, אבל אם התחיל לאכול אחר שהתפללו הקהל מעריב אפילו התפללו מבע"י אינו מוזכר של ר"ח בבהמ"ז. וכ"ז בשהתפלל ע"כ"פ מנחה, אבל אם לא התפלל עדיין מנחה אפילו מתחיל לאכול אחר תפלת מעריב של הקהל נמי צריך להזכיר של ר"ח בבהמ"ז, דצריך ע"כ להזכיר ר"ח בתפלת המנחה. וה"ה איפכא אם הקהל התפללו בערב ר"ח מעריב מבע"י והתחיל לאכול אחר ערבית, אע"פ שהוא לא התפלל ערבית אע"פ מוזכר של ר"ח, מיהו אם הוא לא התפלל מנחה עדיין אינו מוזכר של ר"ח.

איזה הפטרה אומרים בר"ח שחל להיות בשבת?

ר"ח שחל להיות בשבת ערבית שחרית ומנחה מתפלל שבע ואומר יעלה ויבא בעבודה, ואינו מוזכר של שבת ביעלה ויבא, ומוציאין שני ספרים וקורין בא' שבעה בסדר היום, ומניחין ספר שני אצל ספר ראשון ואומר חצי קדיש על שניהם, ובשני קורא מפטיר וביום השבת ובראשי חדשיכם עד סוף הפרשה, ומפטירין השמים כסאי,

ואם שבת וקרא בהפטרה של שבוע קורא אחריה השמים כסאי, ואם נזכר אחר שכבר בירך ברכות אחרונות קורא אותה בלי ברכה. חוץ מר"ח אלול שחל להיות בשבת שמפטירין עניה סוערה מז' דנחמא, וי"א השמים כסאי וכן נוהגין במדינות אלו, ואע"כ אין לדלג אחת מז' דנחמא, וע"כ כשיפטירו בפ' תצא ברני עקרה יסיימו גם בעניה סוערה הכתובה אחריה, אבל ר"ח אב שחל להיות בשבת מפטירין שמעו, וי"א השמים כסאי וכן עיקר במקום שאין מנהג, והגר"א פסק דמפטירין שמעו.

איזה הפטרה אומרים בער"ח שחל להיות בשבת?

ר"ח שחל להיות באחד בשבת מפטירין בשבת שלפניו ויאמר לו יהונתן מחר חרש, ואין דוחין עניה סוערה ולא שמעו משום מחר חרש. ואם ר"ח שני ימים שבת ויום א' מפטירין השמים כסאי, ונוהגים לומר אחר כך פסוק ראשון ופסוק אחרון מהפטרת מחר חרש, וי"א שאין להפסיק מנביא לנביא וא"א רק הפטרת ר"ח ולא מסיימים בפסוקי הפטרת מחר חרש וכן נוהגין, אבל אם ההפטרה באותו נביא עושין כן.

האם הפטרת חתן דוחה הפטורת השבוע?

וכן אם היה חתונה דמנהג הוא בכל השנה לדחות הפטרת השבוע ולקרות הפטרת שוש אשיש, כ"ז הוא בשבתות דעלמא שאין הפטרה שלהם מוזכרת בש"ס, אבל בהפטרות שנזכרים בש"ס ומדרשים אין דוחין אותן מפני חתונה, וגם אחר שקראום אין לקרות שוש אשיש, וע"כ במקום שהם בנביא אחד כגון בשבת ר"ח שקורין השמים כסאי שהוא בנביא אחד עם הפטרות שוש אשיש אז אין לדחות שוש אשיש לגמרי, ויש לקרות מקצת ממנה אחר שיסיים השמים כסאי.

נוסח התפלה בשבת ר"ח

ר"ח שחל להיות בשבת כולל במוסף בברכה רביעית שבת ור"ח, וחז"ל מקדש השבת וישראל וראשי חדשים, ואם חתם בשל שבת לבד יצא בדיעבד. בסידורים כתוב בשבת ר"ח ובשאר ימים טובים אחר שמסיים קרבן שבת יסיים זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור, אכן י"א שאין לאומרו.

מי מחויב לקדש הלבנה?

הרואה לבנה בחדושה מברך אשר במאמרו ברא שחקים וכו', ואם בדיעבד בירך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם מחדש חדשים יצא, אלא דאינו מן המובחר ודוא מנהג נשים וע"ה וצ"ע. ונשים פטורות מלקדש הלבנה, וסומא חייב בקידוש הלבנה, ויש חולקין, ויותר טור שלא בירך בעצמו ויבקש לאחר שיוציאו בברכה אשר במאמרו ברא, וישארי האמירות שאומרים בעת קידוש הלבנה יכול לומר בעצמו. וקטן משהגיע לחינוך מחנכין לו בה.

על איזה לבנה מקדשין?

אין לקדש החדש אלא בלילה, לאפוקי ביה"ש שהלבנה נראית קצת ועדיין הוא יום, ובעת שהלבנה זורחת ונהנין מאורה דהיינו בעת זורחתה ניכרת ע"ג קרקע. אם נתכסה הלבנה בעבים, אם העב דק וקלוש שנראית הלבנה ממנו ונהנה בה מברך, ואם הענן עב אינו מברך, ואם התחיל לברך ואח"כ נתכסה בעבים גומר הברכה, אם לא שהוא משער שתתכסה הלבנה באמצע ברכתו שאז לא יתחיל ברכתו, וי"א דאפילו לא התחיל עדיין לברך עד שתתכסה הלבנה כל שלא עבר יותר מכדי דיבור משעה זורחת הלבנה יכול לכתחלה להתחיל ולברך אפילו כשהענן, ויש לדחות דהכא בעינן שיהיה לאורה וע"כ אינו מברך אחר שנגמר ההנאה ואפילו נזכר בתוך כדי דיבור. וה"ה אם יש מסך מבדיל בינו לבין הלבנה הדין ג"כ כמו לענין עבים, דאם המסך הוא דק וקלוש שעובר ממנו אור הלבנה עד שהוא נהנה ממנה ויכול להזכיר מן הדברים שהם ניכרים לאור הלבנה יכול לברך עליו, ואם המסך הוא גס ואין נהנה מאור הלבנה אין לברך. ואם רואה הלבנה דרך זכוכית החלון מברך.

בשבת ער"ח ומברכים בהמ"ז לאחר ס"ג לאחר זמן מעריב האם אומרים יעלה ויבוא?

כל הזכויות שמורות
המחזור לזיכרון מ"ל ימות
© מנהלת המוסד

Sponsored By:
DollarPhone

זכות הלימוד

באיזה יום מקדשין הלבנה?

אין מברכין על הירח למצוה מן המובחר אלא במוצ"ש או במוצאי יו"ט כשהוא מבושם ובגדיו נאים, וי"א שאין להחמיץ המצוה עד מו"ש אלא אחר שעברו עליה שלשה ימים מהמולד מקדשין. ודוקא אם ליל מוצ"ש הוא קודם י' בחדש אז ממתנין עד מוצ"ש, אבל אם הוא אח"כ אין ממתנין עד מוצ"ש, וצריך לחשוב אם ישארו עוד חמשה לילות עד חצי כ"ט יום י"ב שעות תשצ"ג חלקים ממולד. ומדינא מותר לקדש אפילו ביוה"ד וכ"ש דלא בעי עשרה, אלא דלכתחלה מצוה לעשותה ברוב עם, ולהכי אם יודע שיודמן לו לברך בעשרה לאחר איזה ימים עד ליל עשירי צריך להמתין, ויותר לא, ולהח"א בשלשה נמי נקרא ברוב עם ואין צריך בשביל עשרה להמתין עד ליל יו"ד, ובפרט בחורף בימי העננים. וכשמקדשין אותה בחול יש ללבוש בגדים נאים ועכשיו אין נוהגין לדקדק בזה. ואין מקדשין אותה במוצ"ש שחל בו י"ט, ומכ"ש שאין מקדשין אותה בליל שבת, ומ"מ אם לא קידשו עד שבת ויו"ט ויעבור הזמן בודאי מותר לקדש גם בשבת ויו"ט ואפילו ביוה"ד, וגם אם יש עוד שהות לקדש לילה אחת ג"כ איכא מ"ד דיש לקדש בליל שבת, ויש שמחמיר.

בת"ב ויה"כ ושאר תעניתים אימתי מקדשין הלבנה?

אין מקדשין הלבנה קודם ת"ב ולא קודם יה"כ, וי"א דאדרבה יש לו לקיים המצוה בימים כאלו שתלוין ועומדין ופן זכות אחד יבריע הקף, ובמוצאי יוה"כ מקדשין אותה, אבל לא במוצאי ט"ב או שאר תענית, כגון אם לא קידש בחודש טבת עד התענית ויברכו בימים שאחריה, ואם ט"ב חל ביום ה' יש לו להמתין עד מו"ש שהוא י"ב לחודש, ומ"מ אם אירע זה בחודש אדר שלא קידשו עד תענית אסתר יש לקדש אחר התענית כיון שהשעה עוברת. וי"א דמקדשין אפי' במוצאי ט"ב וכ"ש בשאר תענית אלא דצריך לטעום קודם, ובא"ר משמע שאם יש לו לקדש בצבור יכול לקדש עמהם אף שלא טעם משום ברוב עם, ובמוצאי יוה"כ מקדשין אף קודם שיטעמו, ומיהו במוצאי ט"ב צריך ליזהר שלא לקדש בלי מנעלים. מיהו כ"ז בהיה התענית בט' או בעשרה ימים לחודש, אבל אם היה הת"צ בימים ראשונים לחודש צריך להמתין, מיהו אם יחיד מתענה אפילו בימים ראשונים לחודש רואה צבור שמקדשין יש לו לחדש עמהם משום ברוב עם הדרת מלך (אם לא שידע שלמחר ג"כ יוכל לקדש בצבור).

אבל האם מקדש הלבנה?

אבל אם ישלים אבילותו קודם י' בחודש ימתין ויקדש בליל י', אבל אם כלה אבילותו ב' בחודש לא ימתין על ליל י"א, ומוטב שיקדש הלבנה בתוך ימי אבילותו, וי"א דאם יש שהות לקדש אחר כלות ימי אבילותו ימתין, אך אם כשימתין יעבור הזמן ויכול לקדש בתוך ימי אבילותו ויכול לצאת לחוץ לקדש, ובא"ר כ' דכשמקדש בימי אביל יקדש בביתו אם יכול. ולהלכה אפילו לא ישאר בכלות ימי אבילות רק לילה אחת יש לו להמתין עד כלות ימי אבילותו.

האם מסתכלים על הלבנה בשעה שמקדשה?

תולה עיניו ומיישר רגליו ומברך מעומד, ועכ"פ סמיכה לענין זה כעמידה למאן דאי אפשר לו בעמידה, וברע"א כ' דאסר לסמוך או על מקלו והיינו בדאפשר לו בלא"ה. ועד גמר כל הסדר תולה עיניו בה וכן נהוג עלמא,

אבל יש מחמירין בזה מאד מלהסתכל בלבנה ואין להסתכל בה אלא עד שסיים הברכה, והשל"ה החמיר יותר דאפילו בשעת הברכה אין לו להסתכל בה אלא רואה אותה פעם אחת כשירצה לברך ואח"כ לא יסתכל בה.

מה אומרים בקידוש לבנה?

אומר ג' פעמים סימן טוב תהיה לכל ישראל, ברוך יוצרך וכו' ורוקד ג' פעמים כנגדה ואומר כשם שאני רוקד כו', ויזהר מאוד שלא יכרע ברכיו לרקוד דלא יהא נראה ככורע ללבנה אלא יסמוך על אצבעות רגליו וירקוד, ואומר תפול עליהם וגו' ולמפרע כאבן ידמו כו' ג' פעמים, וי"א כל הפסוק עד קניית ואח"כ למפרע, ויאמר לחבירו ג"פ שלום עליך ומשיב הוי כשואל. ובמ"א הזכיר עוד על כמה פסוקים שיש קבלה לאמרם, ונהגו הכל לאמרם.

עד אימתי יכולין לקדש הלבנה?

עד אימתי מברכין עליה עד ט"ז משעת המולד ולא ט"ז בכלל, וא"כ כשהיה המולד באמצע יום הראשון מותר לקדש בליל יום שני דעדיין ליכא ט"ז מעל"ע. וי"א דגם ט"ז בכלל, ואף שאין הלכה כן מ"מ בדעיבד אם לא קידש עד ט"ז יקדש בליל ט"ז בלי שם ומלכות. וי"א דאין לקדש אלא עד חצי כ"ט י"ב תשצ"ג מן המולד, וא"כ אם חל המולד במ"ש ב' או ג' שעות בלילה אסור לקדשה בעוד שני שבועות בתחלת ליל שני אע"פ שלא נמלאו עדיין ט"ז יום שלמים, אכן אם הוא עדיין יום ט"ז אלא שהיה אחר י"ב שעות ותשצ"ג חלקים אפשר שיש לסמוך על בעל מור וקציעה שדעתו להתיר לברך בשם ומלכות. ואם לא היה יכול לקדש עד עתה שהיה תמיד מעונן וכיוצא, והיה קורא קרי"ש ונראתה הלבנה, ואם ימתין עד אחר קרי"ש ותפלה יכלה הזמן של קידוש הלבנה, יש לו לפסוק אפילו באמצע הפרק ולקדש, ומ"מ אם אפשר לו יגמור הפרק, ומ"מ אין רשאי לומר או אלא הברכה ולא שארי פסוקים.

מאימתי יכולין לקדש הלבנה?

אין מברכין עליה עד שיעברו שבעת ימים עליה, וי"א דלאחר ג' ימים מעל"ע מעת המולד יש לברך עליה, אכן אם הג' לחודש הוא באחד מימי השבוע נכון להמתין עד מו"ש הבאה, והכל הוא רק לענין מצוה מן המובחר, ומ"מ אם העבור מקדשין יקדש עמהם אף באופן זה, אם לא שידוע שבמו"ש יהיה לו ג"כ צבור, ויש מקילין אף באופן זה, והנהוג כן יש לו על מי לסמוך ובפרט בימי החורף וגשם בודאי הודין לקדש הרי זה משובח.

היכן מקדשין הלבנה?

אין מקדשין הלבנה תחת הגג אלא תחת כיפת השמים, ומ"מ הוא רק לכתחלה, אבל מי שחושש באיזה מיוחד שלא יוכל לצאת לחוץ או שהמקום אינו נקי או ששרוי בין העכו"ם יקדש בביתו דרך חלון או פתח הפתוח נגד הלבנה, ואפילו אין החלון פתוח נמי אינו מעכב מדינא. כל שידוע בכירור שמה שמאיר נגדו הוא אור הלבנה ולא הזרחות בעלמא כעין דמות הלבנה, ולכתחלה טוב יותר לפתוח החלון, אך כשא"א כגון מפני הקור וכדומה מותר אפילו אין החלון פתוח.

מה ההיתר לקדש הלבנה בחול לאחר ז' שלימים קודם י' לחודש?

הגנה בעצמך...

לימוד שילוני עירק אר"ח עם משנה ברורה

כל הזכויות שמורות
המחזור לזמינות מ"ל וי"ח
© מנהלת הסתכל

זכות הלימוד

דפי שיעורים וטבלאות

משנה ברורה

מן סימן תכו סעיף ב
עד סימן תכז סעיף א

ח' אב

מחזור שינתיים

חלק ב'

1800 466-7593

www.Hilchusadyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהגות המפעל

מילין יקירין...

סימן תי"ט מ"ב ס"ק א'

אע"ג דמעיקר חיובא אינו מחוייב לאכול דברים הטעונים בהמ"ז ויכול לצאת בשארי דברים וכדלעיל בסימן קפ"ח מ"מ המוציא על סעודת ר"ח ואוכל ושותה בו בטוב הרי זה משובח וכתבו הפוסקים בשם מדרש פסיקתא כל מזונותיו של אדם קצובין לו מר"ה עד ר"ה חוץ ממה שמוציא בשבתות ויו"ט ור"ח וחוה"מ ומה שהתינוקות מוליכין לבית רבן אם מוסיף מוסיפין לו ואם פוחת פוחתין לו וכתב הב"י דמה שאמר מה שהתינוקות מוליכין וכו' קאי על שכר לימוד והב"ח פירש דקאי על ר"ח והכונה על מה שאנו נוהגין לשלוח ע"י התינוקות מעות של ר"ח לרבן ואין לבטל המנהג ע"כ.

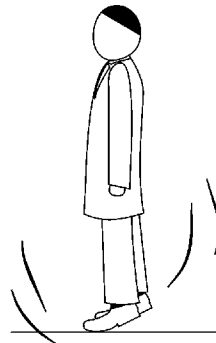
מ"ב ס"ק ב'

כתבו האחרונים דהמדקדקים נוהגים כשחל ר"ח בחול עושים מאכל אחד יותר מבכל הימים לכבוד ר"ח וכשחל בשבת עושים מאכל אחד יותר ממה שנוהגים בכל השבתות כדי שיהיה ניכר כבוד של ר"ח.

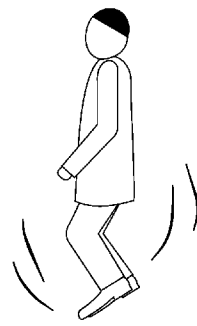
מילין יקירין...

סימן תכ"ו - מ"ב ס"ק ד'

וכתב בס' מגיד מישרים:
סימן זה יהיה בידך, בחודש
שתברכו ברכת הלבנה
במוצאי שבת תמצאו
הצלחה, וכו'...

אלא יסמוך על
אצבעות רגליו וירקוד

סימן תכו - מ"ב ס"ק יד
דיזוהר מאוד שלא יכרע
ברכיו לרקוד

היאך כותבין שני ימים של ר"ח ושני ר"ח אדר?

כשר"ח שני ימים כותבין בשטרות ביום הראשון ביום ר"ח שהוא יום ל' לחדש שעבר, וי"א שכותבין להיפך ביום ל' לחדש פלוני שהוא יום ר"ח פלוני. והמנין לחדש מיום השני וכותבין בו בא' לחדש. כשמעברין השנה כותבין באדר ראשון אדר סתם ובשני אדר השני, וה"ה כשמברכין החדש בבהכ"נ, ונכון לפרש בשניהם באדר ראשון יכתוב אדר ראשון ובשני אדר השני.

סדר קביעת המועדים

אלו הימים שאין קובעים בהם המועדים, לא אד"ו ר"ה, ולא גא"ז יה"כ, ולא זב"ד פורים, ולא בד"ו פסח, ולא גה"ז עצרת והושענא רבה, לא ג' תנוכה, ולא אג"ז צום אסתר, ולא בד"ו צום תמוז ואב. לעולם ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג לעומר וסימן פל"ג, וביום שיהיה עצרת יהיה תנוכה שאחרי, אכן דוקא כשהשנה הוא כסדרה דחשון וכסלו אחד מלא ואחד חסר או שניהם חסרים, אבל כששניהם מלאים יבוא יום א' של תנוכה ביום שאחר עצרת.

סדר קביעות החדשים

אלו הימים שהקבעו בהם ר"ח ולא בזולתם, ניסן אגה"ז, אייר גגה"ז, סיון אגד"ז, תמוז אגה"ז, אב בדו"ז, אלול אבד"ז, תשרי בגה"ז, מרחשון גדו"א, כסלו אבגדה"ז, טבת אבגד"ז, שבט בגדה"ז, אדר זבד"ז, ובעיבור אדר הראשון בדה"ז ושני בדו"ז. סדר קביעות החדשים עיין בטור, ורוב השנים משך רב כמעט עד שנת תתמ"ז כתובות בלוח הטור כהוגן כפי מה שנראה מפר"ח שלא הגיה עליו, ואם לא שימצא עוד איזה קלקול בדפוס וכמו שנת תתקנ"ג צ"ל זח"ג, ואין לנו לדאוג כ"כ יותר כי בודאי בעת ההיא וגם הרבה קודם יהיה הגאולה ונקדש ע"פ הראיה. ומה שאמרו בטבת שיוכל לחול ביום שני הוא כשהשנה מעוברת, וכן מה שאמרו ששבט יוכל לחול ביום שלישי הוא ג"כ דוקא כשהשנה מעוברת, ויום ד' לא יחול כ"א בפשוטה ולא במעוברת.

סדר קביעות חדשי חשון כסלו

כשר"ה חל ביום ראשון ביום ג' אז הולך לעולם כל החדשים כסדרן ואחד מלא ואחד חסרו בין בפשוטה ובין במעוברת ואכן במעוברת גם אדר הראשון מלא, וכשחל היום ראשון של ר"ה ביום שני או ביום זי"א אי"א להיות השני חדשים ודהיינו חשון וכסליו כסדרן אלא פעמים שניהם מלאים או שניהם חסרים בין כשהשנה פשוטה או מעוברת. וכן כשחל יום ראשון של ר"ה ביום ה' והיתה אותה השנה מעוברת ג"כ אי"א להיות אלו השני חדשים כסדרן אלא פעמים ששניהם מלאים או שניהם חסרים. וכשחל יום ראשון של ר"ה ביום ה' בשנה פשוטה א"א להיות אז שנה חסרה ודהיינו שאלו השני חדשים יהיו שניהם חסרי אלא פעמים שחשון חסר וכסלו מלא ופעמים ששניהם מלאים, הרי ז' מיני קביעות בשנה פשוטה וב' חסרה ב' שלמה ג' כסדרן ה' כסדרן ה' שלמה ז' חסרה ז' שלמה, וז' מיני קביעות בשנה מעוברת וב' חסרה ב' שלמה ג' כסדרן ה' חסרה ה' שלמה ז' חסרה ז' שלמה, ויום א' של תנוכה הוא יום פורים וזהו דוקא כשהשנה היא פשוטה וחסרה.

איזה פרשה קורין קודם הפסח?

לעולם קורין צו את אהרן קודם פסח בפשוטה ומצורע במעוברת, חוץ כשחל ר"ה ביום ה' והשנה היתה מעוברת בין שאלו החדשים שלמים או חסרים קורין פרשת נח בר"ח חשון, וממילא ניתוסף שבת אחת לקריאה וע"כ קורין פרשת אחרי קודם הפסח.

אימתי מחלקין פרשיות נצבים וילך?

לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת, ולפעמים אף פרשת נשא קודם עצרת, כגון שאותה השנה היתה מעוברת וחל ר"ה ביום חמישי שקורין פרשת אחרי מות קודם חג הפסח, ובינן שהשנה ההיא היו חשון וכסלו מלאים או חסרים ואז קורין פרשת נשא קודם עצרת. **ת"ב קודם ואתחנן, אתם נצבים קודם ר"ה.** ולכן כשר"ה ביום ב"ג שיש שתי שבתות בין ר"ה לסוכות צריכים לחלק נצבים וילך כדי שיקראו וילך בין ר"ה לצום כפור והאזינו בין צום כפור לסוכות. אבל כשר"ה ביום ה"ז אז אין בין ר"ה לסוכות אלא שבת אחת שקורין בה האזינו אז וילך עם נצבים קודם ר"ה.

סדר חיבור והפרדת פרשיות

סימן לפרשיות המחוברות. ויקהל ופקודי. תזריע ומצורע. אחרי מות וקדושים. בהר בהקותי. לעולם מחוברות בשנה פשוטה וחלוקות במעוברת, חוץ מה"ש ודהיינו שר"ה חל ביום ה' והיא שלמה דהיינו שחשון וכסלו היו מלאים שאז אף בפשוטה מתחלקין ויקהל ופקודי משום שניתוסף שבת אחת קודם לפסח. וחוקת ובלק אינן מחוברין אלא כשחל שבועות בשבת שניתוסף פרשה א' ושהלא ביו"ט אין קורין פרשת השבוע וזהו בין בפשוטה ובין במעוברת. ומטות ומסעי אינן נפרדין אלא כשהשנה מעוברת וחל ר"ה ביום ה' ובין כשהשנה שלמה או חסרה שאז קורין אחרי מות קודם פסח ונשא קודם עצרת וחסר פרשה אחת מפרידין מטות ומסעי, ונצבים וילך אינן נפרדין אלא כשחל ר"ה ביום ב' או ביום ג' ואין חילוק בזה בין מעוברת לפשוטה ובין שלמה לחסרה.

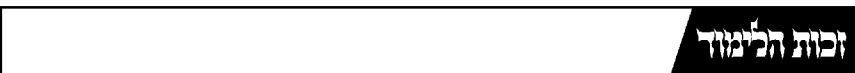
חל יום א' דפסח בשבת איזה סדרות מחלקין בא"י?

כשחל יום א' של פסח בשבת דאז בני א"י שעושין פסח רק ז' ימים קורין בשבת שאחרי פ' שמני וא"כ ממילא יותר להם בשנה שבת אחת בלי סדרה, וע"כ יש מפרידין אפילו בשנה פשוטה תזריע ומצורע, ויש מפרידין בהר ובחוקותי, ואם היא מעוברת מפרידין גם מטות ומסעי.

היאך מחלקין העלויות בפרשת האזינו?

פרשת האזינו מחלקין פרשיותיה כדרך שהיו מחלקין אותה במקדש, שהיו קורין השירה פעם אחת לששת ימי השבוע, וסימן הזי"ו לך האזינו זכור ירכיבהו וירא לו חכמו כי אשא אל שמים עד סוף השירה, וי"א דתיבת ל"ך מרמו על לולי כעס וגו' כי דיין וגו' וכן נוהגים במדינתנו, ויש מקומות שנהגין כהשו"ע ונהרא נהרא ופשיטיה, ועכ"פ לנהוג להפסיק בשני המקומות אסור. והשביעי קורא מסוף השירה עד סוף הפרשה, ואפילו יש חיוכים לא יחלקו הפרשה יותר. ובמקום שמוסיפין בשבת רשאין להוסיף אחר הזי"ו ל"ך מויבא ולהלן.

מה הסיבה בשנה שפרשיות חוקת בלק הם מחוברין? **הגנה בעצמך...**

כל הזכויות שמורות
המחזור לשינוקם מ"ל וי"ח
© מנהלת המוסד

יפטיר בשבת הבאה דברי ירמיהו וגם שמעו מפני שהם סמוכות זו לזו, וה"ה אם טעה ולא קרא הפטרה ותאמר ציון בשבת הקבוע לה בפרשת עקב יש לה תשלומין לקרותה בפרשת שופטים עם הפטרת אנכי, דהיינו שיתחיל מן ותאמר עד לבסוף פ' אנכי [ולא ידלג אפילו איזה פסוקים שיש באמצע], וכן אם לא הפטיר אנכי בפרשת שופטים יש לה תשלומין לשבת הבאה לקרותה עם רני עקרה דהיינו שיתחיל מן אנכי וקרא עד סוף רני עקרה, והפטרת קומי אורי שהוא לפרשת תבא יש לה תשלומין בהפטרת שוש איש דשייכא לפרשת נציבים.

במה מסיימין הפטרת שובה ישראל?

בשבת שבין ר"ה ל"ה מפטירים לעולם שובה, ומסיימין בדבר טוב לכך מוסיפין בו פסוקים, י"א שמוסיפין פסוקי מיכה מי אל כמוך וגו', וי"א שמוסיפין פסוקי יואל תקעו שופר וגו', ויש נהגו להוסיף פסוקי מיכה וגם פסוקי יואל, ויש מכריעים דאין צריך להוסיף משתייהם, אלא דכשקורין וילך בשבת שובה יש לסיים בפסוקי מיכה דהוא מעין הפרשה וילך, וכשקורין האזינו בשבת שובה יש לסיים בפסוקי יואל דהוא מעין פרשת האזינו, והכל כפי המנהג.

מה מפטירין בפרשת אחרי קדושים?

בשאר שבתות השנה מפטירין מעין הפרשה, וכשקורין ב' פרשיות מפטירים באחרונה, בלבד באחרי מות וקדושים דמפטירין הלא כבני כושיים שהיא הפטרת אחרי מות. וי"א דגם כשהיא כפולה קוראין הפטרה אחרונה של פרשת קדושים, אבל נתפשט המנהג בכל הקהלות כדעה הא', וה"ה אם שבת פ' אחרי היה ער"ת, ומפטירין מחר חודש מפטירין בשבת פרשת קדושים הלא כבני כושיים.

מה מפטירין בפרשת וישלח?

מה שכתוב בחומשים הפטרת וישלח ויברח יעקב הוא טעות, אלא בויצא מפטירין מן ויברח עד סוף הושע, ואח"כ פסוקים מיואל ואכלתם אכול וכו' וידעתם וכו' לסיים בדבר טוב, ובוישלח מפטירין מן ועמי תלואים וגם מקצת ויברח יעקב עד ומושיע אין בלתי, ולהגר"א מפטירין בפרשת וישלח חזון עובדיה.

היאך קורין התוכחות?

קלות שבתורת כהנים אין מפסיקין בהם אלא אחד קורא כולם, ומתחילין בג' פסוקים שלפניהם ומסיים בג' פסוקים שלאחריהם בפרשת בחוקותי שיש שם ג"פ קודם כלות הפרשה, ובפרשת תבא די בפסוק אחד אלה דברי הברית שמסתיים בזה הפרשה, ובמקום שנוהגים שהרב יהיה שלישי אפילו בפרשת בחוקותי וא"כ שוב לא ישאר להתחיל ג"פ מקודם קריאת התוכחה יש להתחיל עוד הפעם לקרות ג"פ למפרע, ונכון שהרב ימחול על כבודו ויעלה לרביעי באותו שבת. ובקללות שבמשנה תורה יכולין להפסיק בהם, ואע"פ כן נהגו שלא להפסיק בהם.

למי קורין התוכחה?

מהרי"ל הקפיד על מי שעלה לתוכחה, דדוקא השמש ששוכרין אותו לזה אין קפידא, ומ"מ אם קראוהו בודאי צריך לעלות ולא יארע לו שום דבר רע. ונוהגין שלא לקרות אחד בשמו לעלות אלא קורין מי שירצה, ויותר טוב שישאלו מתחלה מי ירצה לעלות, או יבטיחו ליתן דבר מה למי שדחיקא ליה שעתא ויקראוהו בשמו.

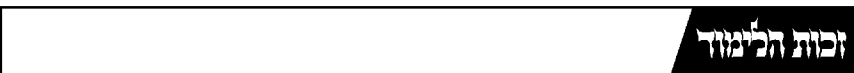
במקם שהש"ץ עולה והוא כהן מה יעשה?

בהרבה מקומות נוהגין שהש"ץ הקורא בעצמו עולה ונכון הוא, ואפילו אם הוא כהן יכול לקרות מתחלת פרשת בחוקותי עד אחר התוכחה, ומנין הקרואים ישלים משם והלאה, ואפילו אם הסדרה בהר בחוקותי הם מחוברות ג"כ יש עצה לכהן, שעד פסוק וישבתם לבטח בארצכם יהיה ששה קרואים ונאף שהרגילות תמיד להתחבר השני סדרות בפרשה רביעי אין קפידא בדבר כידוע, כי יחבר למי שיעלה לתורה לשני פרשת בהר עם פרשת בחוקותי עד לבטח בארצכם כנ"ל, ומן פסוק ונתתי שלום בארץ עד את בריתי אתכם יקרא לשביעי ומן ואכלתם ישן נושן עד סוף סדר בחוקותי יקרא הש"ץ הכהן בעצמו בתור אחרון. ובפרשת תבא יצמצם שישתלם מנין הקרואים עד שם והוא יהיה אחרון.

סדר ג' דפורענותא

מ"ז בתמוז ואילך מפטירין ג' דפורענותא, דברי ירמיהו שמעו דבר ה' חזון ישעיהו, ואם טעה והפטיר בשבת ראשון בפרשה דיומא

כמה פעמים מפטירין בפסוקים של שני הפטרות? **הגב' בעצמך...**

ל"ימוד שחזן עירך אר"ח עם משנה ברורה

כל הזכויות שמורות
המחזור לזיכרון מ"ז וי"ח
© מתחלת המסע

איזה מלאכות מותרים ביו"ט?

כל מלאכה האסורה בשבת בין שאיסורה מן התורה ובין שאיסורה משום שבות אסורה ביו"ט, וכן כל דבר שאסור לעשותו בעצמו אסור לומר גם לעכו"ם לעשותו כמו בשבת, חוץ ממלאכת אוכל נפש וחוץ מהוצאה והבערה, וכן מכשירי אוכל נפש שלא היה אפשר לעשותה מאתמול דנתקלקל ביו"ט או שלא הספיק לו השערה, ומותר אפי' בלי שינוי כמו אוכל נפש עצמו, אבל אם אפשר לעשותו אתמול ה"ה כשאר מלאכות ואסור מה"ת.

מלאכת אוכל נפש שאפשר לעשות מעיי"ט מה דינו?

באוכל נפש גופיה מותר אפילו באפשר לעשותו מאתמול, ומיהו בדבר שדרך לעשותו בפעם אחת לימים רבים אסור בדבר שטוב מאתמול ולא יפיג טעמו, וע"י שינוי שרי, אבל אם היה מפיג טעם אם היה עושהו מעיי"ט מותר אף בזה שלא ע"י שינוי. ויש מחמירין אפילו באוכל נפש עצמו כל שאינו מפיג טעם כלל אם עשאו מעיי"ט, ולישה ואפיה ושחיטה ובישול אם עשאו בעיי"ט יש בהם חסרון טעם. ואם מפיג טעם אפילו במקצת שרי לכו"ע, ואסור לדרך שקדים ביו"ט להוציא מהן חלב מדהיה אפשר ליה לדרך מאתמול אע"פ שמפיג טעם קצת דרמי לסחיטת פירות, ומ"מ ע"י שינוי מותר, ונקטינן למעשה כסברא זו. ולפי"ז אסור ללוש ביו"ט לאקשין שאפשר הנילושים מבע"י טובים ביותר, והגרא"א מכריע דע"י שינוי מותר, וכ"כ הפר"ח דפירוש ושאר מיני מאכלים שעושין מהעיסה כיון שהלחם אינם יפים מהיבשין והיה אפשר לעשותן מעיי"ט אסור לעשותן ביו"ט, אם לא ע"י שינוי שישנה קצת אופן עשיתן, או אם היה רגיל לעשותן ע"ג השולחן יעשה ע"ג בגד וכיו"ב, ובפ"ג מצד דאפילו אם עדיף טפי כשיעשהו מעיי"ט מותר ג"כ ע"י שינוי. וכן אסור לבשל פירות יבשים ביו"ט שידוע שהמבושלים מעיי"ט טובים הם יותר לאכילה אח"כ ביו"ט, מיהו אם לא היה לו שהות מקודם לבשל, וכש"כ כשלא היה לו הפירות מקודם בודאי מותר לבשלם ביו"ט, וכן לענין לישה. מיהו אם לא עשאו מעיי"ט ויש בו צורך י"ט מותר לעשותו ע"י שינוי, ואם לא עשאו מעיי"ט מפני איזה אונס מותר אפילו בלי שינוי, ואפילו לכתחלה מותר להמתין לעשותו ע"י שינוי, ויש מפסקין ע"ז, ואין להקל לכתחלה להניח על יו"ט ולעשות ע"י שינוי, אכן אם אין לו שהות קודם יו"ט בודאי יש לסמוך ע"ז.

איזה מלאכת אוכל נפש אסור לעשות ביו"ט?

קצירה ושחיטה ודישה והרקדה וכה"ג, ובצירה וסחיטה לסחוט הפירות להוציא מהן שמן וינין לאכילה ביו"ט, וצידה, אף על פי שהם מלאכת אוכל נפש אסורם חכמים, ואפילו ע"י שינוי אסור, והניחו בהיתרן רק דברים שמסתמא הן רק לצורך אכילת יו"ט, וי"א דמלאכות אלו אסור מה"ת אפילו באוכל נפש.

האם מוציאין משא על הבהמה ביו"ט?

אין מוציאין משא על הבהמה ביו"ט מדרבנן, ואפילו לצורך יו"ט, ואפילו ברשות אחד ממקום למקום נמי אסור, וי"א דאדם מצווה על שביתת בהמתו ביו"ט כמו בשבת מה"ת, וכ"ש כשהוא מחמר אחר בהמתו, ושייך בזה כל הדינים הנאמרים בענין זה בהלכות שבת.

איזה מוקצה אסור ביו"ט?

מוקצה אעפ"י שמותר בשבת, כמו מוקצה מחמת שעומד לסחורה, או בשהכניסו לאוצר ואין דעתו להסתפק ממנו עד אחר זמן, או מוקצה מחמת מיאוס וכדו', החמירו בו ביו"ט ואסרוהו לטלטל ולאכלו, ודוקא אם הוצה לטלטל המוקצה כדי להשתמש בו או לאכלו, אבל אם הוצה לטלטלו כדי להגיע לדבר המותר שרוצה לאכלו, כגון שמונחים אבנים על הפירות והוצה להסירן כדי לאכול הפירות וכה"ג מותר. ובהמה העומדת לחלבה ותרגולת לביצתה ושור של חרישה אסור לשחטן ביו"ט עד שיכין אותם לכך מעיי"ט, וכן כל כה"ג צריך הכנה מבע"י, ודבר שהוא מוקצה מחמת נולד פשיטא דאסור ביו"ט, ובמוקצה דנולד שלא היה כלל בעולם מתחלה, כגון אפר שהוסק ביו"ט אפי' ר"ש מודה דזה הוא מוקצה גמור. ויש מתירין מוקצה אפילו ביו"ט, אבל נולד אסור אפילו בשבת, ואין לטלטל עצמות שנתפרקו מן הבשר ביו"ט אע"פ שהן ראויין לכלבים משום נולד.

האם צריך שירשום המוקצה או סגי באמירה?

לדעה הא' דמוקצה אסור, כל מוקצה שאינו בעלי חיים, נדבב"ח לא מהני בשיאמר מכאן אני נוטל אלא צריך לפרט זה וזה אני נוטל, כגון אוצר של פירות ועצים ודעתו היה מתחלה רק להסתפק ממנו לאחר זמן, וה"ה בפירות העומדים לסחורה, או במוקצה של גרוגרות וצמוקים שלא נתיבשו לגמרי, סגי כשיאמר מכאן אני נוטל ואין צריך שירשום, דאי עדיין לא נתיבשו כלל אינם ראויים לשום אדם ואין מועיל הכנה. ורישום האמור בזה הוא כמו זה וזה אני נוטל גבי יונים, אלא דגבי פירי לא שייכי זה וזה משום שאוכל הרבה ואו משום שהם מעורבין ואינם ניכרין ע"כ צריך לסמן המקום, וצ"ע. וחוננים שדרכם למכור תמיד הרי הוא כאלו אמר. וי"א דלא סגי בשיאמר מכאן וכ"ו אלא צריך שירשום בסימן המקום שבדעתו לאכול כיון שהם מוקצים מחמת מעשה שעשה בהם להקצותם, ונלא דוקא בגרוגרות וצמוקים דה"ה בכל מוקצה.

למעשה כאיזה דעה נקטינן?

ויש להחמיר כסברא האחרונה עכ"פ לענין גרוגרות וצימוקים שהעלן לגג, דבפירי דחיי ולא חיי יש להחמיר כסברא אחרונה, ובפירות שמכניסם לאוצר אפשר דיש לסמוך אסברא קמא, דאפילו אם נתפס להחמיר במוקצה דיו"ט סגי בהזמנה מועטת דהיינו במכאן ולא בעינן שירשום, והבית מאיר מצד להקל אפילו בגרוגרות וצמוקים דסגי בהזמנה דמכאן ולא בעינן שירשום. ולהמתירין מוקצה א"צ אמירה אלא בגרוגרות וצמוקים ואפילו בשבת אסור.

כשאי"צ רק אמירה האם מותר להכין מיי"ט לחבירו?

ובכגון זה של פירות ואוצר שא"צ לעשות מעשה ובאמירה בעלמא הוי הכנה, מותר להכין מיום טוב ראשון לשני בב' ימים טובים של גלויות, ולא אסרינן הכנה מיי"ט לחבירו רק היכא שהוא עושה מעשה, וגבי יונים דצריך לומר זה וזה אסור לומר כן ביו"ט, וצ"ע. וכן במוקצה דבע"ח כגון תרנגולת העומדת לגדל ביצים לא יכול להזמין מיי"ט לחבירו אא"כ זימן מעיי"ט, ולפ"ז כיון דמחמירין במוקצה דאקצייה בידים כגון גרוגרות וצמוקים שצריך לרשום, אם שכח לרשום בעיי"ט ונזכר ביו"ט אסור לעשות שום סימן להכין פירות ליו"ט שני.

מלאכת אוכל נפש והוא דבר שאינו מפיג טעמו האם מותר לעשותו ביו"ט?

הגנה בעצמך...

ל"ב יחד שחן עירק אר"ח עם משנה ברורה

כל הזכויות שמורות. האסור להעתיק מ"ל ויתן מנהלת ומסגל

Sponsored By: DollarPhone

זכות הלימוד

האם מענישין על מי שעובר על יו"ט שני?

בגליות שעושיין שני ימים טובים מספק כל מה שאסור בראשון אסור בשני, והיו מנדין למי שמזלזל בו במזיד, ואפילו זלזל בו בדבר שהוא משום שבות או בתחומים דרבנן נמי מנדין אותו ואפילו חיללו ע"י עכו"ם, ויו"ט שני חמור בזה מיו"ט ראשון, דביו"ט ראשון אין מנדין רק בעבר על איסור תורה, אבל על שבות דרבנן אין מנדין רק מלקין אותו מכת מרדות, משא"כ ביו"ט שני, וי"א דאין חילוק כלל בין יו"ט א' לשני, והדבר תלוי רק לפי ראות עיני הדיינים במה שרואין לפי הענין אם להקל עליו במלקות או להחמיר עליו בנידוי, רק שהרשות בידם אפילו לנדותו. אם עשה הדבר ע"פ הוראת חכם שטעה אין לנדונו שהרי שוגג הוא. ואם הוא צורבא דרבנן לא היו מחמירין לנדונו אלא היו מלקין אותו, ושיעור מכת מרדות יש בזה דיעות בין הפוסקים.

במה קיל יותר יו"ט שני מיו"ט ראשון?

אין חילוק בין ראשון לשני אלא לענין מת, וכן לכחול את העין שחש בעינו קצת וכל גופו בריא ואינו מרגיש מיחוש בגופו מחמת העין, או שאר חולי שאין בו סכנה שאינו כולל כל הגוף, ואף על פי שאסור בראשון אלא על ידי א"י אם אין בו סכנה, בשני מותר אפילו ע"י ישראל, חוץ מיו"ט שני של ר"ה דשני ימים קדושה אחת אריכתא הן. ודוקא שבות דרבנן דומיא דמכתל עינא, אבל אב מלאכה אסור לישראל לעשותו אפילו ביו"ט שני, ואפילו חש בכל גופו נמי אסור ע"י עצמו, וגם ע"י עכו"ם אינו מותר במלאכה דאורייתא אא"כ חולה בכל גופו. וע"י שינוי יש לעיין, דביו"ט ראשון בודאי יש להחמיר, אכן לענין יו"ט שני שהוא דרבנן אפשר שיש להקל לגבי חולי שאין בו סכנה, וצ"ע. אדם הנופל או הנגוף ונצטרך דם במקום נפילתו או נגיפתו אין חשיב חולי הפנימי, ומאחר שאין מצטער כ"כ ויכול להתמין למחר בלי סכנה אסור להקין דם אפילו ביו"ט שני של גליות ואפילו ע"י עכו"ם.

בני א"י שבאו לחו"ל היכן אסורים לעשות מלאכה?

בני ארץ ישראל שבאו לחו"ל אסורים לעשות מלאכה ביו"ט שני ביישוב אפילו דעתו לחזור, ואפילו בצנעא אסור, ומ"מ אם עשה מלאכה אין מנדין אותו, ואם יצא מן הישוב ובה לו למדבר אין צריך להתנהג כמנהג חו"ל כיון שאין דעתו להשתקע שם. וישוב נקרא ישוב של ישראל דוקא, וכל זמן שלא הגיע לעיר של ישראל א"צ להתנהג כחומרי אותה המדינה בדעתו לחזור, ואפילו בפרהסיא. ותוך התחום הוי כתוך העיר וצריך להתנהג כחומרי אותו מקום. וכל זמן שלא הגיע ליישוב אפילו אין דעתו לחזור מותר לפי שעדיין לא הוקבע להיות כמותן, אבל אם הגיעו ליישוב אפילו ליישוב נכרים ואין דעתו לחזור נעשה כמותן ואסור בין ביישוב בין

במדבר, שאחר שנכנס ליישוב יצא למדבר לא נפקע חיובו, ויש מקילין גם בזה כמו בדעתו לחזור ובעי שיגיע דוקא ליישוב של ישראל. וכל חוץ לתחום אין נותנין עליו חומרי מקום שהלך לשם, בין בדעתו לחזור בין באין דעתו לחזור, וכל שלא הגיע לתחום הישוב מקרי לא הגיע ליישוב עדיין.

בני א"י בחו"ל, ובני חו"ל בא"י, כאיזה מקום נוהגין?

בני א"י שבאו לחו"ל ודעתו לחזור וחו"ל יו"ט ב' בע"ש א"צ לערב עירובי תבשילין, וצריכים הם להתפלל תפלת י"ח בלחש ביו"ט שני, וכן להניח תפילין בצנעא, כיון שדעתו לחזור נותנין עליהם חומרי המקום שיצאו משם, אבל צריכים ללבוש מלבושי יו"ט. ובן חו"ל שבא לא"י אם דעתו לחזור למקומו צריך לעשות שני ימים יו"ט, ומ"מ תפלת יו"ט צריך להתפלל בביתו בצנעא, אכן אם דעתו שלא לחזור למקומו לעולם יתנהג כבני א"י.

אם אשתו עמו כאיזה מקום נוהגין?

מי שעוקר דירתו עם אשתו ובניו ממקום למקום לישא וליתן ולהרויח, אע"פ שבשעת עקירתו היה דעתו לחזור למקומו כמי שאין דעתו לחזור דמי. ומי שאין דעתו לחזור אע"פ שאשתו נשארה במקומה הראשון אפ"ה אין דעתו לחזור מיקרי.

באיזה אופן מותר לצוד דגים ביו"ט?

אין צדין דגים מן הביברים אפילו במקום שאינם מחוסרים צידה שהיה הביבר קטן שא"צ לומר הבא מצודה ונצודנו, ומן הנהר בודאי אסור, ואיסור צידת דגים אפילו מביבר קטן הוא דאורייתא משום דמשתמיט לחורין ולסדקין, ואם המים צלולים ורואה הדגים מותר אם אין מחוסר צידה שהביבר קטן, וי"א דעכ"פ מטעם מוקצה אסור לצודן, ולהפמיג בצלולים מותר לכו"ע.

האם מותר ליתן מזונות לפני בהמה ביו"ט?

דגים ועופות וחיה שהם מוקצה, וה"ה בהמה מדברית או אווז ותרנגולת העומדת לגדל ביצים אף שאין מחוסרין צידה, אין משקים אותן ביו"ט, ואין נותנים לפניהם מזונות, שמא יבא ליקח מהם לאכלם, ולי"א דמוקצה מותר ביו"ט א"כ כ"ש דנותנין לפניהם מזונות אם הוא דבר שניצוד ועומד. ובבהמה טמאה דלא שייך זה מותר לכו"ע. ודוקא לפניהם ממש אסור ליתן, אבל אם נותן ברחוק קצת מהם והם באים ואוכלים לית לן בה, וי"א דתלוי הדבר בצידה דכל שאין מחוסרין צידה מותר ליתן לפניהם מזונות וכן נוהגין העולם, ואין להחמיר במקום דליכא צידה, ומעשים בכל יום שנותנין מזונות ביו"ט לתרנגולת העומדת לגדל ביצים אף שהיא בכלל מוקצה אלא העיקר דתלוי בצידה.

הגנה בעצמך... בן א"י שבא לחו"ל וביו"ט שני הוצרך להיות בבית החולים האם מותר לעשות שם מלאכה?

ל"בחד שנתון ערך אר"ח עם משנה ברורה

כל הזכויות שמורות. אישור לשימוש מ"י ויח"י. © מנהלת הוצאה

זכות הלימוד

ספק צידה או מוקצה או נולד מהו?

אפילו ספק צידה אסור, כגון מצודות חיה דגים ועופות שהיו פרושות מערב י"ט ולמחר מוציא בהם אסורים אפילו בטלטול, אלא אם כן ידוע שניצודו מבע"י, מיהו לערב מותר באכילה ואפילו בודאי ניצוד היום ולא בעיני בכדי שיעשה כיון דלא ניצוד רק ממילא, וביו"ט של ר"ה דשני הימים כיומא אריכתא דמיא צריך להמתין עד אחר ר"ה, וה"ה בע"מ דעלמא שחל שבת ביו"ט שני צריך להמתין עד מוצאי שבת. ולא דוקא ספק צידה, אלא ה"ה כל ספק מוקצה וכ"ש ספק נולד דמחמירין בהו כשל תורה משום דהוי דבר שיש לו מתירין, ולפי"ז אם יתקלקלו הדגים כשימתין עד אחר יו"ט שרי דלא שייך לומר המתן עד למחר, אכן לפי סברא שניה דכמה פעמים ראו חכמים להחמיר אפילו בספיא דרבנן אין להקל, ומ"מ במקום שיפסד לגמרי אפשר דיש לסמוך אטעמא קמא. ובספק אם בא מחוץ לתחום יש דעות בפוסקים. ואם מצא המצודות מקולקלות מבערב י"ט בידוע שמערב י"ט ניצודו.

ספק מוכן ביו"ט שני מהו?

ספק מוכן מותר ביו"ט שני משום דהוי ספק ספיא, וביו"ט שני של ר"ה אסור וכן ביו"ט שני הסמוך לשבת. ובאין רק ספק אחד והספק השני הוא ע"י שנתערב מחמירין ביש לו מתירין אם לא במקום הפסד גדול. וי"א דלדידן יו"ט שני לא מטעם ספק הוא ואין כאן אלא ספק אחד ואסור, ויש להחמיר כסברא זו אם לא במקום הפסד גדול.

מים הסתומים או תיבה מלאה מים מהו לצוד דגים מהם?

אם סכר אמת המים בכניסה וביציאה מערב יו"ט מותר ליקח ממנה דגים ביו"ט, ולהפרי"ג דוקא כשהזמין קודם יו"ט לצוד יו"ט, ובהלכה ברורה משמע שאפילו לא הזמין על יו"ט רק סתם נמי שרי, ואם היא רחבה יותר מן ו' טפחים אסור, ולענין ארכה מותר אפילו אם ארוכה כמה כיון שאינה רחבה בקל יש לתפוס הדגים, ויש מהפסקין על זה. ואפילו באופן המותר ג"כ יש מחמירין שלא לצודן במצודה כדרך שעושים בחול אלא ביד, ויש לחוש לכתחלה. ולא דוקא אמת המים אלא ה"ה אם הכניס דגים לתיבה מלאה נקבים והעמידה במים נמי שייכי כל הני דיני, ואם התיבה נתון במים מומן מרובה ונתנו שמה דגים לפרות ולרבות ולפעמים צד מהם, בודאי ביו"ט מוקצים הם, ואם הזמין בפה מערב יו"ט די. וי"א דדוקא בכיבד ובאמת המים, אבל כשהם מונחים בכלי אפילו צריך להביא מצודה שרי, וע"כ אין להחמיר בתיבה ליטול ביד אפילו אם רחבה התיבה יותר מן ו' טפחים הרבה. אם הכניס דגים מבע"י לבאר וצריך לצוד אותם ע"י כלי דוקא אסור לצודם ביו"ט, ומ"מ אם הם בבור עמוק א"צ לירד למטה כדי לתופסן בידו אלא עומד למעלה ותופסן על ידי כלי.

האם מותר להחזיר למים שאר הדגים שאינו צריך?

אם מותר לו לברור כפי מה שצריך ולהחזיר השאר למים, תלוי אם בשעה שסכר חשב שאפשר שיצטרך ביו"ט לכל הדגים שימצא בהאמה יכול להעלות כמו שירצה, ולברור הגדולים המשובחים ולהחזיר השאר למים, אבל אם בשעה שסתם אמת המים היה יודע בודאי שלא יצטרך ביו"ט רק איזה דגים לא יברור ויניח השאר, אלא צריך ליקח ולאכול כל מה שיעלה בידו בין טוב ובין רע ולא יחזיר מה שלא ייטב לו.

עופות שבביתו האם מותר לצודן?

אווזים ותרנגולים ויונים שגדלין שבבית או שבחצר העומדים לאכילה, וה"ה שארי עופות שהן בני תרבות ובאין לכלובן לערב ומוזנותן עליהן, מותר לצודן ואין צריכים זימון, ואפילו מרה"ר ואפילו צריך להביא מצודה, ומ"מ ירא שמים יתן עיניו בתחלה בהעופות ויברור איזה שירצה כדי שלא יבא למחר ליטול ולהניח, ואעפ"י שכולם מוכנים הם מ"מ טרדא טרחא יתירה ביו"ט, ובפרט אם תופסו ממקום רחוק שלא התירו אלא משום שמחת יו"ט וא"כ כשתופסו ומניחו נמצא שצדה שלא לצוד. וכ"ז אם תופסן כדי לשוחטן והתירו משום שמחת יו"ט, הא לא"ה אסור לכמה פוסקים. ואם הם עומדים לביצים אסור למאן דאוסר מוקצה ביו"ט. ואם קנה עופות אלו ולא חשב כלל לאיזה דבר יעמידם מותרים דסתמיהו לאכילה קיימי. עוף שקנה מחדש ועדיין לא הורגל בבית ואינו בא לכלובו בערב דבזה חייב בשבת אם צד, גם ביו"ט אסור לצודן אפילו הם בבית אא"כ נכנסו במקום צד, ובלילה כשהו יושבין על הקורה מותר לצודן. ודוקא אם העוף נקח ממקום רחוק שאינו מכיר שוב מקומו הראשון, אבל במקום קרוב שמכיר מקומו הראשון פטור, שהרי אית ליה כלוב וכנתפס דמי.

חיות ועופות מהו לצודן וליתן לפניהם מזונות?

שאר כל חיה ועוף שמחוסרים צידה שצריך לומר הבא מצודה ונצודנו אסור לצודן וליתן לפניהם מזונות, ובמקום הפסד התירו ליתן לפניהם מזונות כגון דבורים עושים להם פרנסה בשביל שלא יכרחו, וכל שאין מחוסרים צידה מותר לצודם וליתן לפניהם מזונות אם הזמין, הא לא"ה אסור לתופסן שהרי אסורים גם בטלטול. וכל שאין יכולין לתופסו בריצה אחת אלא צריך להנפש קודם שיגיענו כמי שצ"ל הבא מצודה ונצודנו דמי, ובעוף אפילו היה במקום דחוק שאפשר לתופסו בשחיה אחת מ"מ אם החלוץ או הגג פתוח שיכול לברוח דרך שם אסור לצודו.

באיזה פרדס מותרים בלא זימון?

איל וצבי שקננו בפרדס וילדו בו עפרים ועדיין הם קטנים שאין צריכים צידה מותרים בלא זימון, ודוקא בפרדס הסמוך לעיר בתוך ע' אמה וד' טפחים דדעתיה עלויה, ולפי"ז במקום רחוק לא מהני בשום פנים אא"כ הזמין בפירושו, ואם לא ידע בחולדות אסורים אפילו במקום קרוב, אבל אם אינו סמוך אי זמין אין אי לא זמין לא. והאם אפילו זימון אין מועיל לה כיון שמחוסרת צידה, ודוקא שהפרדס גדול שצ"ל הבא מצודה ונצודנו, ואפילו תהא ניצודה מאליה ביו"ט ג"כ אסור משום מוקצה.

יונים שקננו לערב אצלו האם מותר לצודן?

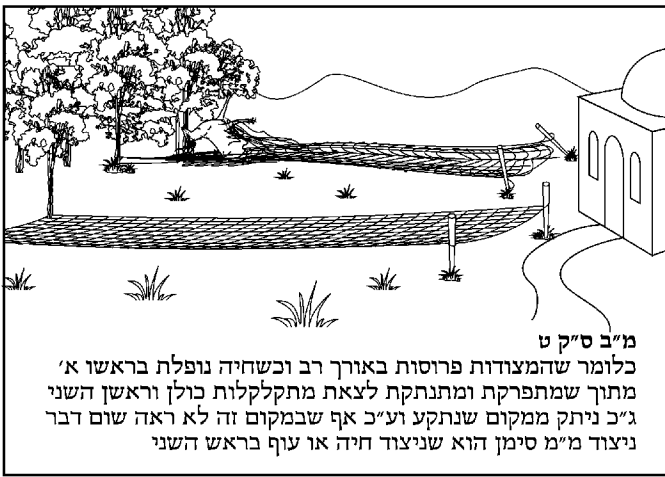
יוני מדבריות שקננו בשוכך שבחצירו או שקננו בעליתו, ובפ"ג כתב דאפילו הם שלו ממש כל שלא נתגדלו עם בני אדם תמיד יש צידה בגדולים, וצפרים שקננו בטפחים שאינם מורגלים אצלו אלא פורחים כל היום בשדות ולערב באים שם ללון, אסור לצודן אפילו בכלובו, לפיכך אין זימון מועיל להם. ולא דמי ליונים שבבית שניזונים בבית ובאין תדיר לאכול וכניצודין דמי, וגם ע"ז בני תרבות הם ואינן בורחין ונשמטין כ"כ כשרוצים לאחוז אותם, משא"כ ביונים אלו שניזונים מעלמא ואין מניחים עצמן ליתפס ביד, וצריך להחמיר כשני הפירושים, ולפי"ז אפילו אווין ותרנגולין דמוזנותן עליו אם מרדו ואין נוה לתפסן אסור, וכן יונים אפילו אי אתרמי שהורגלו עם ביא ונח לתפסן הואיל ואין מוזנותן עליו אסור. וה"מ בגדולים, אבל בקטנים שאינם מפריחים אלא מדדין מותר לצודן, אבל זימון צריכים, ואפילו יכולין לפרוח מעט כל שבקל לתופסו עד שא"צ לומר הבא מצודה שרי. ואפילו מאן דמתיר מוקצה ביו"ט מודה הכא דאסור בלי הזמנה.

מצא קן עם עופות או בצים בחלונו ביו"ט האם מותר לעשות שילוח הקן?

זכות הלימוד

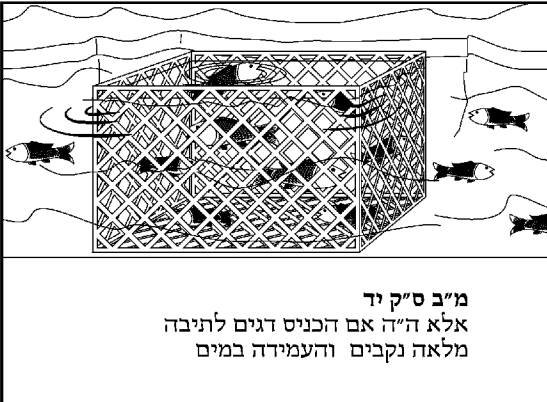
כל הזכויות שמורות. אישור לשימוש מ"י ויח"ט. © מנהלת הסניף

מ"ב ס"ק ט
 כלומר שהמצודות פרוסות באורך רב וכשהיה נופלת בראשו א'
 מתוך שמתפרקת ומתנתקת לצאת מתקלקלות כולן וראשן השני
 ג"כ ניתק ממקום שנתקע וע"כ אף שבמקום זה לא ראה שום דבר
 ניצוד מ"מ סימן הוא שניצוד חיה או עוף בראש השני

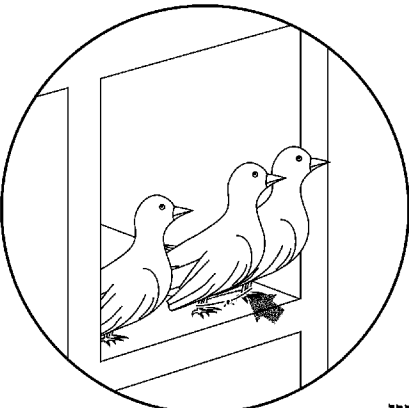
סימן תצז - שו"ע סעיף א
 אין צדין דגים מן הביברים
מ"ב ס"ק א
 היינו בריכות של מים מוקפים מד' רוחות

מ"ב ס"ק יד
 אלא ה"ה אם הכניס דגים לתיבה
 מלאה נקבים והעמידה במים

שו"ע סעיף ה
 אם סכר אמת המים בכניסה וביציאה מערב יו"ט,
מ"ב ס"ק יד
 דאם הוא רחבה יותר מן ששה תפחים אסור
 ולענין אורכה מקילין הרבה אחרונים

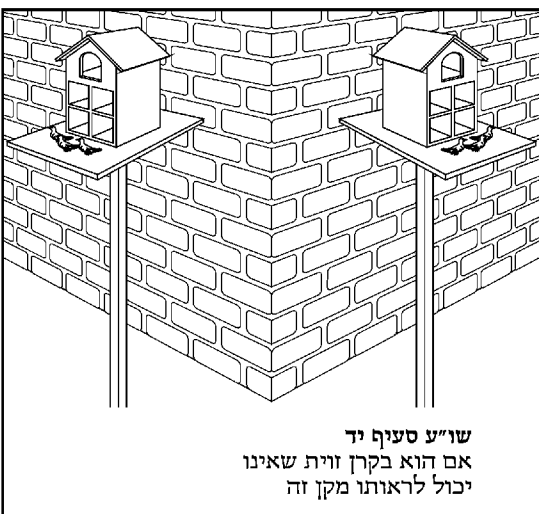
מ"ב ס"ק לו
 קשורין

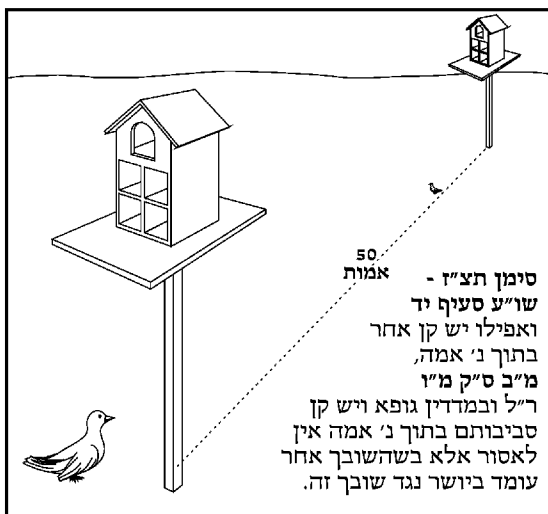
מ"ב ס"ק לז
 כדרך כל שובכין עשוין
 עליות עליות הרבה וכל
 עליה יש בה מחיצות הרבה

שו"ע סעיף ט'
 וצפרים שקננו בטפחים
 (פו' כלי חרס הבנויים
 בכותלים לקנן בהם העופות

שו"ע סעיף יד
 אם הוא בקרן זוית שאינו
 יכול לראותו מקן זה

סימן תצ"ז -
שו"ע סעיף יד
 ואפילו יש קן אחר
 בתוך נ' אמה,
מ"ב ס"ק מ"ו
 ר"ל ובמדדיו גופא ויש קן
 סביבותם בתוך נ' אמה אין
 לאסור אלא בשהשובך אחר
 עומד ביושר נגד שובך זה.

דפי שיעורים וטבלאות

משנה ברורה
 מן סימן תצז סעיף ג
 עד סימן תצז סעיף י

י"ג אב

מחזור שינתיים
 חלק ב'

1 800 466-7593

www.HilchusaDyoma.org

כל הזכויות שמורות
 ואסור להעתיקם בלי רשות
 © מהדורת המסעל

דפי שיעורים וטבלאות

משנה ברורה
 מן סימן תצז סעיף י
 עד סימן תצח סעיף א

י"ד אב

מחזור שינתיים
 שנה ב'

1 800 466-7593

www.HilchusaDyoma.org

כל הזכויות שמורות
 ואסור להעתיקם בלי רשות
 © מהדורת המסעל

